

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

*Бабайлов В.К., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Левченко Я.С., PhD, доцент,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Як відомо з літературних джерел в даний час вже чітко склалося визначення сутності менеджменту, як організації будь-якої діяльності [1]. Однак це занадто загальне уявлення про менеджмент. Конкретно будь-який менеджер зайнятий тільки організацією прийняття рішення стосовно проблеми, що склалася; потім відбувається прийняття рішення; і на основі прийняття рішення відбувається вже саме рішення проблеми [2]. *Організація прийняття рішення* – це процедура будь-якого менеджменту, яка проводиться через *аналіз проблеми, який включає чотири процедури*:

1. перший крок у аналізі - це чітке розуміння, діагностика, визначення суті, характеру проблеми;
2. другий крок (другий елемент змісту аналізу) – це генерування будь-яких альтернатив вирішення проблеми поза їх логічного осмислення (наприклад, за допомогою методики мозкового штурму);
3. третій елемент – усунення, виключення нереальних альтернатив;
4. четвертий елемент – оцінка і порівняння реальних альтернатив.

І на цьому аналізі проблеми закінчується.

Всі ці чотири елементи змісту аналізу є не чим іншим, як організацією, підготовкою прийняття рішення, підготовка синтезу. Звідси синтез (сутність) – це прийняття рішення. Це організація підсумку аналізу, висновків, заключення, резюме. Це разовий акт вибору однієї найефективнішої альтернативи [2]. При цьому, як свідчить практика організації реальних альтернатив, практика всіх видів менеджменту, їх кількість зазвичай необмежена. Вона може бути найрізноманітнішою.

Тому в даній роботі звернено уваги до унікальної особливості ризик-менеджменту (Р-М), урахування якої приведе до значного скорочення часу організації прийняття рішення в умовах ризику. Ця особливість зводиться до наступного: відбір реальних альтернатив у РМ має постійний, стандартний характер і зводиться тільки до чотирьох стандартних реальних альтернатив, до чотирьох стандартних методологій РМ:

Повне страхування – повне позбавлення від ризику, продаж ризику, зменшення ризику до нуля;

Часткове страхування (попередження виникнення ризику);

Зменшення ризику за рахунок встановлення його без ризикової частини;

Відбір меншого серед можливих ризиків без зменшення самих ризиків.

Отже, проведений аналіз веде до таких висновків:

Всі види менеджменту (виробничий, державний, підприємницький,

маркетинговий, інженерний, адміністративний, бізнес-менеджмент тощо) мають як риси схожості, так і відмінності;

Схожість має прояв, перш за все, в існуванні трьох етапів в будь-якому менеджменті: організації прийняття рішення; прийняті рішення; рішенні проблеми;

Відмінність – у різних предметах різних видів менеджменту (у різному характері їх проблем);

Але ризик-менеджмент має особливу, унікальну відмінність: якщо організація прийняття рішення для всіх видів менеджменту включає обов'язкову необхідність чотирьох кроків, то у практиці ризик менеджменту такий крок, як формування набору реальних альтернатив, має стандартний, незмінний состав; він включає чотири стандартні методології.

Дана обставина дозволяє практичним ризик-менеджерам суттєво зменшити обсяг робіт з організації прийняття рішення проблеми, тобто суттєво підвищити ефективність своєї діяльності.

Література:

1. Бабайлов В. К. Менеджмент. Наука и практика: учебник. Х.: ХНАДУ. 2018. 276 с.
2. Бабайлов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Х.: ФОП Бровін, 2019. 150 с.

СПОЖИВЧА ВАРТІСТЬ АРИСТОТЕЛЯ – ЇЇ ІСТИНИЙ СЕНС

*Бабайлов В.К., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Левченко Я.С., PhD, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

У 2020 році був зроблений несподіваний висновок, що так звана «споживча вартість» не існує – не існує взагалі [1]! Споживча вартість (правильніше – «потребницька вартість») походить від терміну і поняття «потреби». В [1] аргументовано, що потреби будь-якої природи, будь-якого походження не мають вартості, тому що потреби неможливо обміняти ні на товар. Тому потребницька вартість теж дорівнює нулю. Це погоджується й з висновками А. Сміта, який стверджував, що існує тільки трудова вартість – вартість визначається тільки витратами праці [2]. Однак його послідовник Д. Рікардо вважав, що вартість визначається не тільки витратами праці, але й потребами покупця [2]. Більш за те, маржиналісти взагалі вважали, що вартість визначається тільки потребами покупця, споживача. Але мабуть найбільший вплив на помилкову точку зору відносно існування «*потребницької*» вартості має такий авторитетний вчений, яким без сумніву є Аристотель. Саме Аристотель вперше ввів термін і поняття «споживча вартість». Тому метою даної роботи є визначення істинного сенсу споживчої вартості Аристотеля.